

METRALLA

[Surt el divendres

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries relligioses, poltiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

Baix S. Pere, 2 hls, pral.

DELS TREBALLS PUBLICATS EN SERÁN ÚNICAMENT RESPONSABLES ELS SEUS AUTORS

El grrran projecte d'administració local

El Metrallayre: Y per parir aixó, l'ha incubat tres anys el seu president? Désil, home, désil, que no fa per casa, es massa raquílich.

Les concessions d'en Maura

Altra vegada s'han posat de manifest les cruentes vritats del desengany pels qu'en-cara posen confiança absoluta en les promeses dels polítichs madrilenys.

Els projectes de lley pera la reforma del dret electoral y l'administració dels municipis qu'en Maura acaba de presentar á les Corts han sigut una demostració de lo que deixém dit.

Pel llur contingut y el llur esperit hem pogut veure com aquestes no satisfeyen per res les justes aspiracions descentralisadores que Catalunya professa, ni representen una aproximació tant sols á lo que ab aquest sentit havia anunciat en Maura.

Per aixó els nostres diputats se disposen á comensar una campanya contra'ls mateixos moguts per'l desitg de que no torni á prosperar un propósit que constitueix una burla feta á la nostra terra.

Cert que si els projectes repetits se portessin á la práctica se faria una grossa malvestat de la terra catalana perque fora donarli fel y vinagre en els moments precisos en que més sofreix y cert també que fora una traveta més de les que l'actual President del

Consell sab fer ab la seva pose característica. Sortosament avuy ja som molts els que ab auxili de l'experiencia coneixém la costúm á que aquells polítichs sotmeten les seves gestions y els seus treballs y un incompliment més de lo que s'ha promés ja no constitueix per nosaltres cap sorpresa.

Lo que ha fet en Maura ab aquesta qüestió, sinó podíem endevinarla, la pressentíem. Tenim el convenciment ferm de que'ls actuals governants no satisfarán les peticions de

Catalunya, per que aquesta sempre demana coses que l'otorgarles suposa l'iniciament d'una vida nova que a n'ells no'ls convé. Y com que en aquesta lluyta hi juga el factor de la rahó qu'està del costat nostre y el de la conveniència particular qu'està de la part d'ells, per això ens trovem en els moments en que's veuen obligats a regonéixerla y a donárnosla, mes no que per de grat vulguin ferho aixís. Aixó explica el cas en que tant sovint trossessim ab l'incompliment d'una promesa feta. Es que la llògica y la rahó s'imposen, pero ells no volen practicarla.

Es clar qu'aquests cassos han de crear compromissos que necessiten solució. Y els nostres governants troven en el fet de inventar disposicions que semblin inspirades en aquella rahó y aquella llògica, però que siguin nascudes de lo que a n'ells els convingui més.

Y es per això qu'aquestes concessionetes de mitja tinta y accidentals no poden esser profitoses pera nosaltres.

En tant que no vinguin reformes radicals y complertes que cambien en un tot l'estat present de les coses, els nacionalistes no podrém creure qu'obtinguém res de práctic de tot lo que desitgem.

Aixís pensém nosaltres. Respectém l'opinió agena y per això no volém combatre als que, pensant lo contrari, esperan adquirir quelcom guanyant el terreno pam á pam. Si aquesta tasca porta algún benefici á la nostra Patria, benehida ella. Si no es aixís, no serém nosaltres els que'n tinguém d'arrepentir d'haver gastat el temps inútilment.

Aquella frase qu'ha promogut la rialla dels que *entienden bien el catalanismo*, aquella que s'atribuía als sebes ó als bojos, la de TOT Ó RES es la que nosaltres afirmém ara més que may per que'ls fets reals ens donan la virtualitat de la seva significació.

Mons parturiens...

Altres volta el senyor Maula s'ha sentit llegislador; nada menos, dos projectes ens tira per cap y coll, y, que si el *primero es malo* l'altre crech qu'es molt pitjor. Me'ls he empassat d'un sol trago, y, encare d'amargantó sento regust en la boca; (hauré de pendre un xarop.) Doncas si; son dos projectes que'ns regala el gran atlot, fruyt del sabrosos estudis que fugint de la calor vá fabricar, pintant... teles agegut de panxa al sol. Jo, no sé pás quina tinta va gastar pe'l treball nou, prò me jugo quatre quartos y qui diu quatre, diu dos, casi prou perque algún cego entoni un cant armoniós, que, *con sangre de sus venas* escrigué'l llegislador. Tant lo seu treball demostra que'ns porta la salvació, ha tingut tant de cuidado en complaure be á tothom que vamos, ó jo m'enganyo com un xino dels més tous ó aytais projectes, al punt qu'aprobat sigan en Corts, permeterán que nosaltres pobres y humils pecadors, poguém fermar ben be'ls gossos ab llangonises y tot. Espanya será la Xauxa qu'han cantat mil trovadors, no's coneixerá miseria, no hi haurá emigració, podrem deixar sens tancar el calaix del mostrador, els quartos á les butxaques hi vindrán per tots cantons, fumarém puros habanos en lloch de pitillos forts, tirarém pilota al oïlla com un marqués qualsevol, en fi, *vamos*, que'l projecte ideat pe'l gran atlot, será el *sum-mum*, l'alegria, que tornarà'l bon humor. Encare que males llingues com l'Abadal, en Junoy en Ventosa y en Rusiñol han dit qu'aquests projectes sols curaban ulls de poll, no ho creguéu, tenen virtuts qu'han d'admirá á tot el món. Es l'impotencia *señores* qu'els fá dir aquestos mots,

son catalans egoistas y jcarám! ja está dit tot. Jo que soch bastant incredul per totes eixes qüestions, vaig gastarme una pesseta per veure un sonámbul bó, preguntantli que'n pensaba dels projectes del atlot, si foren bons ó dolents per nostra aymada nació, y ell, llegint en un llibras com un missal de tan grós, vá trobar que dits projectes eran la nata y la flor d'els estudis del gran Maula *honor del suelo español*, encare, que unes paraules qu'ell no entenia del tot (vull di el sonámbul *señores*, car en Maula ho entent prou), potser diguessen lo contra. Miréu si puch tenir donchs un criteri ben format dels projectes del atlot. Ell que sempre's preocupa de la nostra salvació, ell que sempre troba un tap per fugir de tras-cantó, ell que sap dir que la *Soli* es *híbrida* ó un vil *montón*, ell que coneix Catalunya com coneix la Xina jo, que don proves d'estimarnos ab lleys de jurisdiccions, ell que passa per ser *listo*, com un cartomanci bó, ell que te un bell clar judici, ell que no es pas ambiciós, que coneix que de reformes n'está manca la nació; ¿no fabricará projectes lluminosos, sans y bons que permetin pugam dir, catalans, amunt els cors? Será ingrát aquell que pensi d'altre manera jo't tochi! Será un *catalán egoista* que may sap trobar res bó, ni quan li fan saltá'ls quartos ab consums, recárechis nous, ni quan li tapan la boca privantli de dir quelcóm.

JAN.

D'un conflicte entre l'obrer catalá y la burgesía pseudo-catalanista.

Sovint, la contradicció de la vida ens posa davant d'injustícies indignes. Aquest dia lleigeixo, en un document particular—en una carta—un fet que tothom coneix: sobre el qual s'hauria d'insistir diariament. Heus-aquí que un industrial busca la manera de fer quartos á costa de l'obrer. ¿Quin nom té, en bona economia política, la conseqüència d'aqueixa noble aspiració? Clar y catalá: *set-manada miserable*. Pero l'obrer de Catalunya conserva una certa dignitat y un sentit—encara per educar!—del dret y de la manera de ferlo imposar: l'obrer protesta, no vol cap almoïna, vol treball, però vol un treball que's recompensi.

Hi ha aquí un conflicte, oy? Hi ha tot un aspecte de la lluyta social, oy? Hi ha aquí, per part de l'obrer tota una batalla á guanyar. Ben cert.

Pero heus-aquí que, entremitj dels combats, s'interposa la discòrdia: l'immigrat a Catalunya, procedent de moltes regions d'Espanya. Es un home rebaixat per la miseria, que no sent la dignitat com la sent l'obrer de aquí. Es un enemic, no obstant: l'industrial—*catalanista*, si convé—accepta la má d'obra més barata, y—tot dientse *catalanista*—contribueix santament a augmentar el contingent de pobres emigrants catalans.

¿Fraternitat dels pobles, fraternitat de la classe obrera? Está bé. Pero—si us dieu *catalanistes*—¿perqué no afavorir l'obrer d'aquesta terra? ¿perqué prosterger-lo, perque condemnarlo a la miseria?

DIEGO RUIZ.

Obra lliberadora

Fa vuyt mesos que hi há á la presó d'aquesta ciutat uns quants homes que resten impávits, consumits, abatuts y en un estat tant llastimós

que causa el més fret pahor á n'aquí'ls ha visitat en aquell tétich edifici.

Conseqüència d'alló que se'n digué conspiració carlina, una munió d'infelissos, trets de las llurs casas pagan ab terrible, usura moments d'impremeditació uns, una inconsciència els més ab la pérdua del més joyós dels drets del home: el de la llibertat.

Els processos incoats contra aquesta gent es de creure que fan el seu curs estant las causas *sub-judice*. Empresonaments provisionals que semblan definitius eternisan el recluiment d'aquells infelissos que constitueixen el *montón* anónim de sers inconscients dels seus actes posats á la disposició de polítichs d'ofici que porten en el front el sagell infamant de la llur ignominia.

Y joh decepcions humanas! Qui esperaba confiat ab que's fes quelcóm pera la lliberació d'aquells infelissos y s'ha trobat ab una decepció cruenta, horrenda... y no solzament pera la llur lliberació ningú s'hi ha interessat sino que ni tan sols s'ha procurat lo seu benestar en lo possible per un reclós.

Fins han tingut d'esperar un company procedent del Catalanisme pera ¡poder fumar! ja que fins arreplegan lo llensat per altres presos de causas comuns. Han sofert y sofreixen miseria acompanyada de tota mena de privacions físicas qu'esdevenen agravants de las morales...

Vosaltres carlins que celebren fastuosos banquetes commemorant éxits electorals quinas ánimas teniu que no recordeu la situació tristíssima dels titllats correligionaris vostres? ¿Hont' es vostra religió? ¿Hont' vostres sentiments d'amor al próxim? ¿Hont' la caritat cristiana que arreug pregoneu?

Y que dirém dels sentiments filantròpichs (?) del lerrouxisme? ¿Que no sabeu qu'els infelissos reclosos á «La Modelo» no ho son de carlistas sino homes miserablement enganyats? ¿Tindreu barra de dirloshi clericals y reaccionaris? Y encare que ho fossin ¿qué? Foren per aixó menys dignes á la commiseració humana? Per vosaltres ja sabém, que totes aquestas preguntas no tenen importancia... son sechs d'ánima.

Nosaltres, ben al inrevés de tots plegats, dels primers y del segons ja que nostra senyera es de llibertat, justicia y amor als homes y per aixó lo mateix desitjem la llibertat d'anarquistas que de carlins, de religiosos que d'anti-religiosos, de blanchs y de negres...

Tots son homes, tots tenen drets com á tals, tots tenen el dret á la llibertat. Per aixó'ns indigna la burda farsa de las conspiracions carlinas primer y la conducta que ab ells s'ha seguit després no volguentels'hi reconeixer el caràcter de sers humans ja que sembla talment que fins el dret á la vida se'ls negui!

Desitjem la llibertat de tothom y per aixó sentim la pérdua que d'aquesta sofreixen els miserablement enganyats tinguts per l'opinió com á terribles carlistas; per aixó cridém l'atenció dels homes lliberals de cor pera que la finix en la situació d'aquella gent á la ratlla de 8 mesos tancats en la presó batejada pel poble ab el gráfich nom de «Bastilla Catalana», ahont se pudreixen y ahont passen gana...

FERRÁN LLOSTIU

Catalunya á Valencia

La Comissió organitzadora de l'excursió á Valencia posa en coneixement de tothom que les condicions y preus de passatge, son les següents:

L'expedició's farà ab el magnífich vapor transatlántich «Brasileño» de la Casa Folch y Companyia, en la següent forma: Sortida de Barcelona á les set del vespre del dia 28, pera arribar á Valencia'l dia 29, á les deu del matí, y retornar el diumenge, dia 30, á les sis de la tarde, per arribar á Barcelona á les nou del matí de dilluns. La nit del dissabte al diumenge se podrà passar al vapor, donchs aquest permanixerá atracat al port.

PREUS

En 1. ^a , compresa la manutenció durant la travessia.	60 PTES.
En 2. ^a , compresa la manutenció durant la travessia	45 .
En 3. ^a , ab llitera numerada y manutenció igual á la de 1. ^a y 2. ^a	24 .
En 3. ^a , ab llitera numerada y sense manutenció	14 .

METRALLA anirà á Valencia lluhint la seva bandera acompanyada de un bon aplech d'entusiastes companys, desitjosos d'estrener les mans de nostres germans valencians y al ensemps encoratjarlos á seguir el camí

emprés de Catalunya, únich medi que pot conduhirnos á tots, á ells y á nosaltres á la verdadera regeneració.

Els que vulguin formar part de la nostra colla, els preguém que'ns ho avisin lo més prompte possible á fi de fer la demanda dels passatges á la comissió organitzadora de la expedició de catalans á Valencia, en temps oportú.

Solidaritat Catalana de Lleyda

A VALENCIA

Al objecte de poder obtindre lo viatge, rápit y económic, pera tots quants tinguen haver d'acudir á la primera Assamblea Valenciana, que tindrà lloch en la capital del Turia, los dias 28, 29 y 30 corrent, aquesta Junta de Solidaritat está gestionant ab altres entitats catalanes la manera que resulti més favorable pera les persones d'aqueix quarter de Catalunya, que desitgen fruir del gran éxit que alcansará la celebració de tan hermós acte.

Pera dit fi, se fá precis que s'inscriguen en el domicili d'en Joan Bergós, Cavallers, 20, 2.^{on}, avans del dia 16, ab lo propósit de poder comptar lo nombre dels que hi pendrán part.

¡Catalans á Valencia! que nostres germans autonomistas ens esperan ab los brassos oberts.

La Comissió

TASCA SOCIETARIA

Les pobres filadores del estám

No las havéu vistas may? pobretes! elles son joves, molt joves, emperó sa juventut s'es marcida per la escalfor atmosférica de les quadres que les obliga á filar á una alta pressió y ses atractívols bellesas son xucladas per la babor del vapor escampat peis àmbits del establiment, fonent llurs naturaleses, per arribar á filar sense trencarse el fil retort, prim, lliis, lluent, que tant adorna á n'el qui en vá vestit, pro qu'elles, pobres, ab prou feynes si cobreixen son cos ab percal ó indiana.

Miréules: are plegan; també corren y esvaloten, però prompte's cansan: les galtes xuclades, el pit ensorrat, els costats bunyeuts, sense ondulacions ni boniqueses; la pell tota d'un color pàlit, d'una palidesa cadavérica y la que te una miqueta de carn veuréu que, cada cop que posa'l peu á terra, hi fá una tremoladissa com si fos desconjuntada, sense nervís y sense sanch que la fassin forta y turgent.

Les dotze son tocades y de l'iglesia surten las senyoras majestuosament, poch á poch, ensenyant las randas bordadas del refajo, per sota el seu ben recullit vestit de seda, y els homes se las contemplan boca badats y les pobres filadores del estám senten dintre seu batre un ánima plena de ilusions y tenen odi; odi, vers aquelles senyoras qu'els roben les mirades del seus homes, que voldrien solsaament per per elles: qu'elles son dones y voldrian també esser desitjades...

Mes ahont es l'encís de vostra edat juvenilola si semblau velles d'ánima jove. Los ulls treuen foc y s'animen emperó, al correr, al voler volar, han de aturarse esbufegades que les pobres filadores del estám, no tenen forsa, y la carn baldera que talment sembla que's desenganxi dels ossos.

Y aquelles noyes se casen y tenen fills, emperó pobrets, comensen á esser nodrits á dintre les quadres, á avesarse á respirar l'atmósfera carregada y dolenta y arrossegan una vida trista, siguent com el rebuig de l'humanitat feta malbé y... després, ve el fundar assils de beneficencia, hospitals y sanatoris y aquestos van á omplirlos quan poden y tenen qui'ls abona, que sinó han d'arrossegar l'ossamenta pels carrers, fins que sota l'esciat d'un sol esplendorós se fonen com se fon la neualseu contacte, pagant prompte y sense haver donat cap profit á la societat, ans al contrari empestantla, el deute qu'al neixer han contret ab la naturalesa.

Y les pobres noyes del estám veuen desparexir el seus fills, com han vist fondre la seva propia carn y la bellesa y, al ensemps els seus amors neguitosos, sempre á punt d'esser trencats per l'intromissió d'ilusions

en l'home qui les estima i qu'ab ellas no pot veure realidades.

Y els homes no fan res per arreglar llur situació, y les contemplen compassius quant van passant y prou. Y elles cotidianament, tancades onze hores diaries en aquells cementirs, sense aire pur y sense llibertat, passen més de la meytat de la seva vida, tant sols per anar vivint mal menjades y pitjor vestides a cambi de veure marcir sa bellesa y ab ella ses il·lusions, trencada y feta malbé sa naturalesa y ab ella la del seus fills.

Cregueu que son ben bé deplaner les pobres filadores del estam!

J. CARNÉ y MARTÍ.

En Vinaixa á la fresca

Era la tarde del dijous de Corpus.

—¿Que no hi ha ningú a n'aquí? — Preguntà una veu de noy desde la porta de la redacció.

—¡Avant!

Entrà un xicetet alegre y aixirit com un pèsol, ab un establiment de cire-botes a l'esquena.

—¡Salut tot-hom!

—Noy, t'has equivocat de casa, si vens pera feyna. Aquí, ja ho veus; molts gastem esparde-nyes, y encare s'ha d'inventar el betum pera enllustrarles, y els que gasten sabates, sols les enmascara el ataconador quan hi posa mitjes soles y talons.

—No, no venia pas pera negoci. Avuy ja he trevallat prou y ja m'he fet el jornal.

—¿Donchs que volies?

—Jo soch catalanista dels de la flamarada...

—Ens en alegrem.

—...dels de vostés. Jo cada dijous, sols menjo «metralla», vulgo, sigrons, pera el vespre poguer comprar METRALLA.

—No t'ho estalviis més, del menjar: vinala á buscar aquí, que te la donarem de franch.

—Gracies, donchs; ja tindran parroquí, pero no se'n penediran, porque aquí ahont vostés me veuen no soch un *limpia-botes*, com els demés, no. Jo ting una clientela escullida y aristocrática y además de bones mans pera fer anar el respall, ting bones orelles pera escoltar. ¡Ne se jo de coses! ¡Ne sentit de converses d'importancia, sense qu'els personatjes que les sostenien fessin esment del trinxeraire que estava ajonollat á sos peus! Aquest mitjdia mateix, á quarts de dues, he pescat alguna cosa que potser vostés els hi pugui convenir saber.

—Vinga.

—Anava jo ab el caixó á coll-y-be, per l'acera del Passeig de Gracia, quan veig á les taules del *Torino*, prenent la fresca y un vermout, tres senyors. «Llimpio» crido jo. «Chich, arriba» diu un d'ells allargantme uns peus com uns picadors. M'ajupo y'm poso á la tasca ab tota la calma, després de passar inventari als tres companys.

A l'un, al que jo li llimpio les botes, el conech desseguida per la seva barba y pel seu accent avalencianat: es en *Chordi* Vinaixa. Un dia un company que plega borilles, que'n Lerroux li diu de tu, m'el va ensenyar.

El de la seva dreta, es un tipo tan magre que se li veuen els ossos contra claror. Parla en castellá y fa cara d'esser cessant ministerial o un «chico de la prensa» de *El Liberal en Barcelona*.

L'altre que també fa el vermout, sempre pregunta y sembla un reporter de fora ó un correligionari de bona fe.

—¿Qué m'en diu Sr. Vinaixa, de la Festa Nacional? — Preguntà aquest últim.

—¡Che co...rrons! ¿Festa Nacional? Aquí no hi ha altre festa nacional que les *corries* de toros. Assó qu'han fet *eixos tios*, només es una muxi-ganga ¡Y anar á escullir la *diade* de Corpus, el matí de la proressó!

—Es perquè diuen qu'es l'aniversari del Corpus de Sanch del 1640.

—¡Cá! Ho fan avuy perquè son clericals per excelencia, y además retrograds. ¡Commemorar un fet de trescents anys enrere!

—Es una página d'Historia.

—Tot ha sigut cosa de *eixos* de «l'Unió»

—¿Unió Republicana?

—No: «Unió Catalanista». Pero *che*, per barra no hi há com *eixos* cochinos de la METRALLA.

—¿Sí?

—Figúrense que anaven ab la bandera *desple-gae* provocant á tot bitxo vivent. Sort tenen que sempre van tres ó quatre cents, que sinó avuy tornen á casa calents y sense bandera. El dia que *D. Alejandro* se dessideixi á fer la revolució, serán els primers que *petarán*.

—Me sembla que va llarch.

—Segons; perquè ell está mol em...pipat desde que'ls solidaris li han *furtat* l'acta.

—Y apropósit: ¿qué m'en diu de la Solidaritat?

—No m'en parli, que per tot arreu me surt aquest fantasma: sembla la sombra d'en Maga-yares.

El de la cara de cessant, mentrestant se anava *crospint* las olives de dugues en dugues.

—Pues sí,—segui en *Chordi*,—no puch donar un pás que no'm topi ab un solidari. Que pujo al tranvía: el d'un costat, llegeix *La Veu*, l'altre *El Poble*, y el de davant *La Publicitat*. Que vaig al teatre, els actors porten barretina y l'orquestra toca sardanas. Que vaig á la fonda: musclos á la catalana, escudella á la pagesa. Que vaig als toros: vanos ¡*Cu-cut!*!, ¡caramelos solidaris! Que vaig á passeig; sols sento cridar ¡METRALLA! ¡METRALLA! y sempre, ¡METRALLA! Es la meua perpétua *pesadilla*.

En aquest moment, uns ceguets comensen á tocar els primers compassos d' «Els Segadors.»

—¿Hi ha rés pels ceguets? — Preguntà el que capta.

—¡Assó es massa!

El de las olives, se'n enpassa tres més ab sos corresponents pinyols.

—Hasta crech que dintre el vermout hi trobaré las quatre barras. — Diu pegantme un cop de peu á la caixa.

—Eh! alerta, que'm tindrà de pagarmen una de nova, si me la esbotza. — Faig jo, parant el cop.

Ell no hi para atenció y segueix enrahonant.

—Son un *hato* de separatistes y de mals espanyols.

Jo'm poso á riure per sota el nas, mentres el gacetillero liberalesch, bo y mastegant, pregunta esgarriat:

—¿Y usted cree que verdaderamente hay separatistas?

—¿Si hay? A lo menos uno, dentro de cada catalán.

Sento com el de les olives trenca un pinyol, no sé si en busca del separatista ó de l'atmetlla. Sort té la patria de nosaltres; els republicans...

—Els lerrouxistes.

—Bueno; els lerrouxistes són els únichs patriotes.

—Sí,—diu el de les preguntes,—pero els altres diuen que vostés volien fer la revolució ab combinació d'uns banquers extrangers, mediant no se quines concessions.

—Assó ho fan correr els traidors. Nosaltres som els únichs que podem matar la *hidra* y la Solidaritat Catalana.

—¿Cómo? — Preguntà el castellá, fent un badall á falta de olives.

—¡Ab pólvora! — Crida en Vinaixa donant un cop de puny, no á la taula, sinó á la copa de vermout, que se li vessa per sobre els pantalons.

—La pólvora se li ha mullat,—penso jo.

Els amichs que'ns escoltem l'interessant narració del picaresch cira-botes, esclafem una rialla.

En *Chordi*,—continua dient el noy,—torna á omplir de sífon la copa, pero agafa malament la punteria y ompla la boca del castellá que feya el según badall.

—¿Y qué li sembla l'Assemblea Republicana de Madrid.

—Un pitafi.

—Será un triomf pera en Salmerón.

—No ho cregui. Nosaltres ens cuidarem de reventarlo.

—¿Com?

—¿Com? Ja ho estém preparant. Portanthi en un tren «botijo» á tall de *isidros*, totas las criaturas dels cassinos dissidents, y els *coros* que'ns son adictes.

—¿Vol dir que hi voldrán anar?

—¿Qué si hi anirán? Hasta al Africa anirían, si hi anés en Lerroux y els hi paguessim el viatge! Son una *chent* més mansa que un remat de *corders*: son la nostre claqué, pero quan convé, se converteixen en nostra caixa de trons. Si convé carreguen ab el mort y fán de guardia y si convé també saven tirar *tiros* ab *Browigs* y *matísers*.

—¿De modo que hi haurá jarana?

—Segóns. El projecte es que vagin á fer número y *boató*. Ja están ensejant un himne á n'en Lerroux ab lletra del gran poeta en Serrano y Clavero y pera fer més *murga*, també hi farém anar alguna *banda*.

—Me sembla que no anirán á cap *banda*.

—Sí, que si aixó no resulta, aleshores vindrá la *gorda*.

—¡Ah! Y á Valencia á la Asamblea Regionalista que no hi anirán?

—¡Jo may! Els que hi van, son els nacionalistes.

—Vuy dir, si hi anirán á destorbarlos vostés.

—No cal. En Blasco Ibáñez, ja te instruccions reservades, y enllloch de quedar-se á Valencia, els farà quedar á la *lluna*.

—Que vol dir.

—Que l'Assemblea no s'arribará á fer.

—¿Perqué?

—Perque *antes* hi hauria *borchit* ab *assó* del processament de l'Achuntament y sospendrán les garanties.

Y sinó ho privarán els nostres amichs á cops de paella.

El reporter de fora s'afegeix aigua al vermout, puig el sífon ja está buit.

—Pero ellos dice que gastan «fals». — Murmura badallant per tercera volta, el dels ossos á contra claror.

Passen en direcció á Gracia, uns joves ab una bandera catalana, que deuen venir del Parch.

—Este vermout me ha hecho venir *apetito*. — Diu novament el castellá.

—A mi, *pareix* que no m'ha *sentat* be. — Fa en Vinaixa, gratant el cap.

—Més li hauria provat potser una tassa de tita. — Diu l'altre correligionari.

En aquest moment venen una senyora y un nen. Jo ja estich llest; fins he enllustrat els pantalons d'aquell *illustre*.

Tots s'aixequen, pagan y s'en van junts.

Jo també m'en vaig, ó millor dit, m'en ving aquí á dirlosi tot, á vostés.

Y el aixirit cire-botes, agafa l'establiment, s'el posa airosoament á l'esquena, y s'en va, xiulant «Els Segadors».

EME

Del meu calaix

Miseries.

Ben certa es la exclamació proverbial de que: de mal-agrahiets el mon n'está plé... y Catalunya replena; perquè, digueume qui de nosaltres podria comptar las vegadas que ha sentit paraulas de desconsideració y despreci envers la terra dels nostres amors, aquesta terra feconda y generosa hont troben vida els milers de parásits que d'ella mal parlen.

Recordo encare que quan jo era noy vaig tindre un mestre de Valladolid ab més orgull que ciencia, qui's vantava sempre d'esser *castellano viejo* y parlava despreciativament de tot lo nostre afirmant que si bé la península ibérica era una gran nació, Catalunya era sols un *rinconcillo de España*.

Aquesta frase que he guardat en la memoria m'ha fet pensar sovint: ¿perqué, aquest mestre (com molts altres mestres) fa vint anys que viu en aquest *rinconcillo* y seguirá á ben segur vivinthi si aquí tot es dolent, y tot es bó á altrás bandes?

¡Oh! inconcebible despit hipòcrita del miserable perdulari que no troba'l pá prou tou á casa d'altra quan en la seva propia no pot menjar més que rosegons!

ZENGOWISKY

Jorn de deslliuransa

Al jovent nacionalista de Monistrol:

L'hermós acte de propaganda autonomista que celebrareu el dia 19 del passat mes de Maig, es una plena prova de que s'atansa á passos dobles per aqueixa població, lo desitjat jorn de festa, y quins lluminosos resplandors s'entreveuen en l'horitzó de nostra aymada Catalunya.

Era ahir que jo romania entre vosaltres, volguts companys de causa y amichs del cor, era ahir qu'en les estones que'ns deixaven lliures els quefers de la fàbrica, parlavam... parlavam sempre de lo que sentíem al unisson de lo que veyem era una imperiosa necessitat y que germinava en nostres cors, pero trobavam poderosos obstacles pera realisarho, aixó es, portar á cap un acte públich de propaganda nacionalista, que deixés sentir pera aqueixas encontradas la veu de venerables y ardis patricis, escampant arreu, arreu, l'ideal llibertador que com pluja benefactora va assahonant los camps, donantlosi una feconditat vigorosa pera obtindre venturós esplet.

Y aixís ha sigut en veritat; vosaltres aplanant dificultats y ab coratjos ardiment, heu portat á cap l'empresa; l'importancia capdal que obtingué la conferencia, encare que privat d'assistirhi per rahons que no son d'alegar en aquets moments, la trobo ben manifesta en la ressenya que'n fa METRALLA en el nombre de la setmana posterior á la data de sa celebració.

Per ella m'entero que'ls que sempre tenen la llibertat á la boca y la negació en els fets, resta-

LAS FESTAS POPULARES (?)

El Quimenez: —Eh... alto! donde vais vosaltres?

—Aném á veure las festas; no diuen que son populares?

—Populares sí; pero pagando sis pessetons de entrada.

ren motxos y arraulits devant la concisa y honrada paraula de en Pelegrí Llangort, al declarar lliure la tribuna y retantlos á que exposessen en franca y animada controversia, tots els dptes ó reparos que'ls hi acudissen al escoltar las doctrinas allí exposades.

Mes no, feyna en vá, ells no'l capeixen l'ideal autonomista, no las coneixen las veritats que enclou ni s'han pres may la molestia d'entretenir-se en estudiarlas desde la seva olímpica altura; per ells no hi ha més llibertat que la que dimana del redemptor semi-deu, ab aquella democracia burda y carrinclona que te per finalitat solsament l'insult y l'atropell á tota persona que com ells no pensí, democracia esplicada y apresada allí en el cassinet, fraternitat ó casa del pueblo entre compañeros, inconscientl es més de les vegades, ben segurs de que ningu ha de contradirlos en sos esclussivismes y aixís poden sostenir la dictadura roja, sols compatible allí hont no son arrelats encara els enlayrats ideals nacionalistas.

Y á pesar d'haber permanescut muts devant del rept del Sr. Llangort, fugint de la discussió, ó no gosant dir aquesta boca es meua en plena llum, no per aixó tindran esmena en llur procedir, de segur que á imatje y semblansa de certs polítics que'ns desgobernaran seguirán tractant-vos, sinó de turba ó montón, de quatre criatures que solsament obreu així, atíats pera el clericalisme. Mes no defalliu en vostre empresa, javant y foral que l'anunci d'inauguració d'un centre nacionalista sigui un fet, á no tardar com á digne coronament de l'obra comensada, car vostre coratjós ardiment vos deixarà assolir molt prompte l'aubada riallera del desitjat jorn de deslliuransa.

RAMÓN CASTANY MONTANER

Barcelona 5 de Juny 1907

Teatre Intim de l'Adrià Gual

La segona vetllada de Teatre Intim al Circol de Propietaris de Gracia fou un senyalat triomf per l'Agrupació Conreu organitzadora d'aquestes vetllades, donchs, s'omplén l'acte de nombrosa y distingida concurrència.

Remerciem á l'Agrupació Conreu les sis entradas que va tenir la finesa d'enviarnos pera que fossin repartides entre altres tants obrers aymants del teatre.

D'aixó s'en diu fer veritable cultura.

SEPULCRES drama en un acte d'en J. Puig y Ferrer.

Unes quantes escenes d'una realitat y justesa admirables fan tot el drama d'en Puig y Ferrer. El jove autor de *La dama alegre*, ens presenta dues animas antitètiques en un moment de lluyta. L'una, l'Elisa, feble, bona, apocada. L'altre, el Doctor Galvany, forta, orgullosa, cruel. L'ànima feble es fatalment vensuda poch després d'allunyar-se l'altre, irónica, indiferent.

Sepulcres es un estudi psicològic, un cas d'humanitat, portat á l'escena ab hermosa sobrietat en la forma y ab admirable veritat en el fons.

Al final, l'autor tingué que sortir á l'escena á rebre els aplaudiments de la concurrència.

LA MA DE MICO rondalla trágica inspirada d'un conte d'en W. W. Jacobs per en Salvador Vilaregut.

Es un hermós conte transplantat á l'escena ab gran coneixement de lo qu'es el teatre. El senyor Vilaregut, sense fugir del tot de lo fantàstic del assumpto, ha deixat en els personatjes de la seva obra, una justa realitat del natural. Aquella ma de mico embriuada per un fakir de l'India, arriba á inspirar un veritable terror. L'interés es viu; l'emoció es grandíssima. Tothom n'espera coses paoroses que més tart se confirmen fatalment, horrorosament. Els finals dels tres quadros de que's compona l'obra, tenen una intensitat trágica extraordinaria. L'espectador sent les esgarriances d'una fortíssima emoció que perdura llargament en el seu esperit.

Es una obra completa, acabada.

El Sr. Vilaregut fou aplaudit sorollosament tinguent que sortir á escena.

L'interpretació molt y molt ajustada particularment per part de la Srta. Baró y el senyor Giménez que tingueren moments admirables.

S'estrenà una hermosa decoració dels senyors Moragas y Alarma.

EL DRAC ensaig de drama popular en un acte d'en J. Pous y Pagés.

Es un quadret senzill, unes quantes escenes pintoresques que futejant el vici del joch, reflexen una lliúss de moral. Es una obreta de teatre popular educatiu y moral, y com á tal digne del major respecte.

El Sr. Pous y Pagés fou cridat á l'escena.

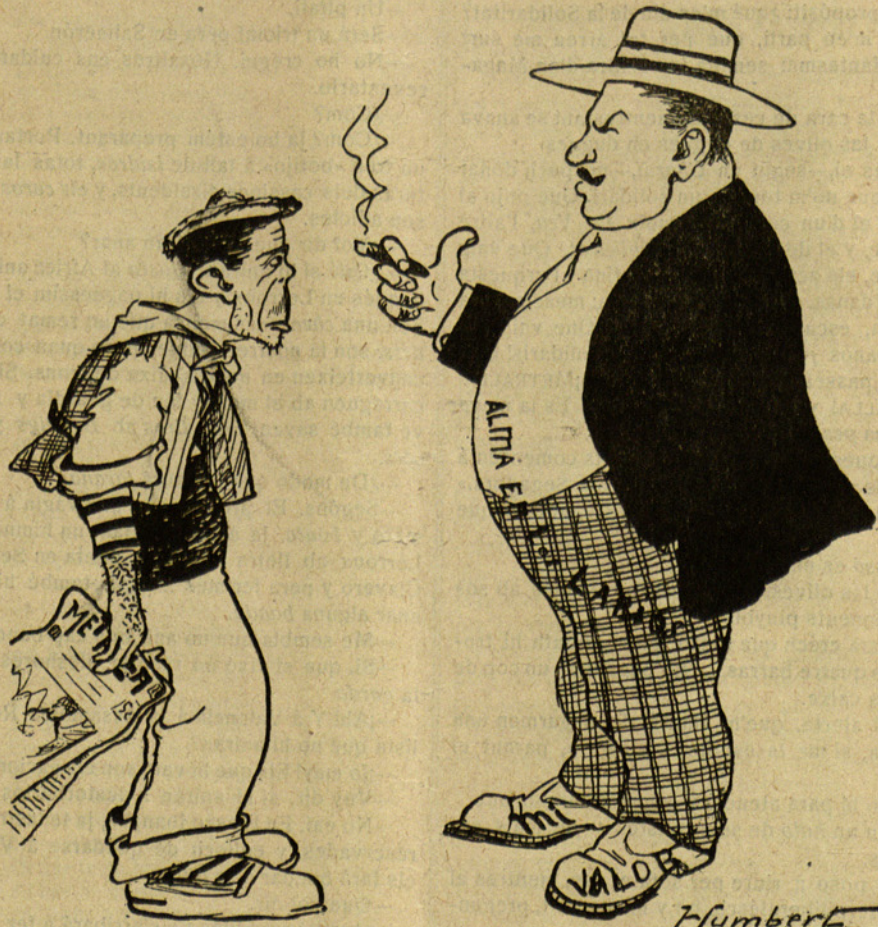
C. G.

CARTES DE FORA

SEU D'URGELL

Sr. Director de METRALLA.

Molt Sr. meu: Li prego la inserció de la present en son digne periódich, á fi de posar als ulls

—Se ha enterado V. D. Alejandro? Un obrero de METRALLA le desafia.
—Un obrero? No me rebajo hasta el punto de pelearme con un obrero, y si tanto grita... ya sabéis...
—Comprendido, comprendido, no quedó V. satisfecho del final de su asunto con Llorens?

del poble lo cansats qu'estem en aquesta ciutat de certs senyors, rebots del caciquisme avuy mort y enterrat per sempre, gracias al gran moviment de Solidaritat Catalana. Aquestos mitjos senyors moguts de darrera la cortina pels vells cacichs ahont s'amagan poruchs de donar la cara, han intentat aixecar calumnias y més calumnias contra persones honradíssimes á qui el poble honrat estima y apoya.

Lo bó del cas, senyor Director, es que alguns d'aquestos joves guapos es volen fer passar per catalanistas. Fins n'hi ha un que encara no fa un any trevallá per fundar un periódich catalanista semanal, y al cap de poch temps es convertí en gosset falder de cacich màxim D. Juan Barbaroja, molt entés en esquilat cuneros en profit seu, y en perjudici de la bossa dels madriles que han caygut en la seva trampa.

Donchs be; aquell advocat modernista, exaltanista, y avuy aspirant á cacich es com els demés que li fan coro, solidari fora del districte y antisolidari á dintre d'ell; aquí (diuen ells) no'ls convé la Solidaritat pel motiu de que aquesta no els permet seguir ab la política baixa y miserable que'ls ha ensenyat el seu mestre D. Cuan, y per aixó son centralistes, per explotar la influencia del derrotat y explotat y esquilat á pel y á repel Marquésito de Baztan, ab el qual confían tornar jinfelissos! á mangonejar les cireres en profit seu y en perjudici del poble honrat de la Seu d'Urgell.

Tota aquesta camarilla de niños góticos atíats pel verí del vell caciquisme, impotents per lluytar cara á cara, emplean tota mena de inmorals coaccions, es valen del cobart anónim desde ahont calumniar cobardament la honradés immaculada de la majoria dels bons ciutadans que componen l'actual Ajuntament tots ells solidaris; en dit anónim se'ls tracta de falsificadors del sorteig de la última quinta, ab l'únich fi de col·locar á un joven orgulloso á la secretaría de Casa la Ciutat, y fer procesar interinament al actual Ajuntament y col·locar al seu lloch á quatre pantallas y servidores rastres dels cacichs, perque mangoneixin la caixa municipal per una temporada la necessaria, per referse dels seus descalabros particulars.

Com siga que aquesta carta em resultaria molt llarga, si vosté Sr. Director me ho permet, en la pròxim setmana continuaré la tasca que me emprés mogut solsament pel amor á n'aquesta ciutat, á la Rahó y á la Justicia.

SEGRE BALIRA

Seu de Urgell, 8 Juny, 1907.

Metrallades

METRALLA inaugurarà la pròxima setmana una secció destinada á l'educació y organizació de l'obrer de Catalunya.

El titol general de la Secció serà: LA ORGANISACIÓ DELS CATALANS PER LA LLUYTA OBRERA.

Tenim en cartera dos estudis originals l'un d'En Diego Ruiz y l'altre d'En Joaquim Horta.

L'article del nostre eminent col·laborador En Diego Ruiz, té per titol: «Els elements del Partit Social Democràtic á Catalunya», y el de l'Horta, «De l'intervenció de l'obrer en el Municipi».

Havem rebut un prospecte anunciant la publicació de les obres completes de Shakespeare, edició de la qual s'ha encarregat el pulcre editor en Eduard Domenech. Comensarà aquesta hermosa tasca á darrers del corrent Maig ab el *Julius César*, quinta traducció es deguda an el conegut literat en Salvador Vilaregut. El propòsit dels iniciadors d'aquesta Biblioteca es el de popularisar les obres del Grans Mestres, per lo que nosaltres els felicitem augurantlosi un bon èxit tan per la transcendència que te l'obra com per les econòmiques y encertades condicions ab que l'ofereixen al públic. Cada volum costarà una pesseta y n'apareixerà un cada mes.

Els jurats que tenen de concedir els premis que s'anuncien en el cartell del Certamen Literari-Sociològic que, ab motiu del cinquagèsim aniversari de la fundació de la primera societat coral á Espanya, per en Joseph A. Clavé, se celebrarà en aquesta ciutat, el dia 30 d'aquest mes, han quedat constituïts en la forma següent: pera la part literaria, Srs. Conrat Roure, Apeles Mestres, Joan Maragall, Joseph Roca y Roca y Anfos Sans; y pera'l judici crítich de la música d'en Clavé, els mestres Enrich Granados, Joseph Ribera, Joan Pellicer, Celesti Sadurni, y el crítich musical en Josep M.ª Orriols.

Hem rebut el primer número de la revista catalana *Futurisme*. Es sens dubte una de las millors publicacions catalanes que donat el seu preu (vint cèntims), han sortit á la nostra terra. El número que tenim á la vista pulcrament tirat en los tallers de la Neotopia, conté treballs literaris originals d'escriptors de tanta valua com en Guimerà, Via, Ruyra, Folch y Torres (J. M.), y altres.

Publica ademés diferents grabats reproduint obres escultòriques d'en Casanovas, y una completa informació del moviment literari, artístich y musical de Catalunya.

Futurisme representa l'esforç d'un aplech de joves inconeguts, aymants de la cultura patria á qui cal ajudar y felicitar, y als qui METRALLA felicita ab tot entusiasme, desitjantlosi molta sort y prosperitat pel be de nostra nació.

El Centre Autonomista Fivaller, ens han enviat deu bons valit cada un, per un pa de kilo y una lliura de arròs, els quals havem repartit entre diferents famílies ben necessitades de ausilis.

En nom propi y en el de las personas auxiliadas, els donem moltes mercès.

Ens ha visitat acompanyat de la seva muller un pobre vellet anomenat Joan Carbonell, venedor de periódichs, que fins ara havia tingut la seva taula de venda, en lo carrer Major de Gracia 37, casa ahont está instalat el *Centro de la Unión Republicana* jayl lerrouxera, esplicantnos ab llágrimas als ulls, que la junta de dit *centro* els havia tret de dita escala ahont feya anys hi venian, pel delict (¿) de vendre METRALLA *Cicut*, *Poble Catalá* y demés periódichs catalanistas y solidaris.

¡Ni sisquera ens han donat un dia de temps per buscar nos estajel!

¡Oh! la humanitat lerruxera! Avuy, mercès á bonas persones, el pobre Carbonell ha trovat una nova escala ahont vendre tota mena de

periódichs menys, (segons ens diu), *Rebeldia* y demés pornografias lerrouxistas, al mateix carrer núm. 33.

Copiem de *El Diluvio*:

«Nos escribe la viuda del desgraciado Fulgencio Claveria, habitante en la calle de Rosellón, 254 portería, que apesar de haberse recaudado á su favor algunas cantidades es la hora que no ha recibido nada absolutamente».

¡Oh! ya... ya...

En Dario Pérez director fins ara del diari de la calumnia *El Liberal* ens deixa.

Se'n va empayat per la gana, á provar fortuna en altres llochs, ahont pensa descobrirhi mitja dotzena de sequestradas, y ilustrar al públic ab la seva prosa latosa y enfargada.

Bon vent y barca nova...

Els del *Retroceso* encare no'ns han explicat el com y de quina manera distribuïren las 2700 y pico de pessetas que recaudaren per enviar gent á Madrid, á fi de intervenir en el procés del atentat del carrer Major.

Seguim esperant... assentats.

En el propi *Retroceso* llegim unas lletres grosses que diuen: *Ardid Solidario*.

Alto. No'l volém.

Un periódich que está á las acaballas portaveu de las kábilas del ex-emperador, diu que el dia de Corpus ens van perdonar la vida, y sinó ens varen pendrer la nostra hermosa bandera, va esser per compassió.

¡Kabilenys, kabilenys! val á dir la veritat: Si no vareu intentar un atac criminal, va esser perque era de dia y vosaltres de dia no actueu, y sobretot y per sobre de tot per por de haver de anar á cal adoba cossis, perque vos adobés el vostre.

¿Oy que es aquesta la veritat?

A Barcelona segons llegim en la premsa diaria se hi están celebrant unas grans festas populars. *Concursos de globos, de esgrima, exposició del clavell*, etc., etc.; algunas d'aquestas festas se celebran els dias feyners, y todas ellas pagant una entrada, solsament al alcans dels ricatxos y burgesos.

Verdaderament resultan unas festas populars. ¡Quin sarcasme caballers, quin sarcasme!

En un judici oral:

Es presenta en Lerroux y el president li pregunta:

—Que profesión tiene usted.

—Periodista.

—Ha sido usted alguna vez procesado?

—Sí señor.

—Por qué causas?

—Por delitos de imprenta; y... por delitos de estafa, podia afegir; però aixó no ho digué, ab tot y esser cert, certíssim, y qui ho duplique ho preguntí al jutjat de Albacete. Nosaltres en tenim la prova.

El diluns passat cumpliren anys que morí el gran poeta Verdaguer, una de las glorias més lilegitimas de la nació catalana.

Arrel de la seva mort tant sentida per tots els bons fills d'aquesta terra se projecta aixecar un monument que perpetués la seva memoria. Han passat anys y més anys, y aquesta es l'hora que encare no sabem ahont se li ha d'aixecar, ni quant se hi posarà la primera pedra.

Verdaderament aixó causa tristesa, y... vergonya, y... prou, perque potser parlaríam masa clar y alguns prohoms ens dirian imprudents, exaltats y xicots comprometedors.

De un article de *Tierra y Libertad* original d'en Pujol ens plau copiarne lo següent:

«Alguien en los mítins se ha lamentado de que los anarquistas combatamos la política del hoy señor Lerroux. Entendemos que si los que así se lamentan hicieran memoria ó conocieran el movimiento obrero social desde Cambios Nuevos hasta hoy, no tendrían razón de extrañeza, y en caso, deberían extrañarse de la poca constancia que los anarquistas hemos tenido en combatir su política siempre perjudicial al revolucionar obrero y la mucha menez que, en sus tiempos, algunos ácratas probaron tener al apoyarle, al defenderle y al encumbrarle. Porque no estará de más que hagamos constar, á manera de paréntesis, que si el señor Lerroux ha llegado donde está se lo debe á los anarquistas. Y esto, que ignoran los tales lerrouxistas, bien lo sabe don Alejandro, ya que él no puede olvidar el proceso de Montjuich y lo de su revisión, que tan bien le vino, lo mismo que á otros.

Y cosa rara así como hoy quien se lamenta y extraña de que los anarquistas combatamos la política lerrouxista, también nosotros estamos extrañados al ver que mientras el director de *El Progreso* se muestra altanero y fiero con los políticos que combaten su política, nunca contesta á los ataques que los anarquistas hemos venido dirigiendo, lo mismo desde el mítin que desde la prensa, á su política de medro».

¡Y que ha de contestar si no pot!

Ni us contesta á vosaltres, ni á nosaltres, ni á ningú que les hi cantí claras. Y en prova d'aixó, ni ha contestat á n'Diego Ruiz, ni al Herreros, y tampoch contestarà al menys ell al nostre director Quintana; la experiencia la tenim ab lo que passá quan en Llorens el retá. Si ell es vejes ab una mica, una miqueta, de rahó, ja contestaria, però are no pot, no pot de cap manera; y per aixó calla sempre, quant veu que pot comprometre's.

Per manca absoluta d'espai ens veyem precisats á deixar per la pròxima setmana la continuació de las *Notas d'Art* del nostre crítich artístich en Molera.

DARRERA HORA

Ahir poch moments avans de entrar el present número en màquina, tinguerem la satisfacció de poguer abraçar en nostra redacció al estimat y benivolgut director de METRALLA en Primitiu Quintana.

La fiança que per la seva llibertat provisional se'ns ha exigit, es la de sis mil pessetas.

En nom d'en Quintana y en nom propi doném á tots els que s'han interessat per son llibertament, les més grans mercès.

Y ara altre cop á la feyna, y cops al bulto.

Imp. J. Horta.-Barcelona